

Sygn. akt I CZ 11/09

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa J.J. i B.J.

przeciwko S.R. H.R.

o zniesienie służebności drogowej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 marca 2009 r.,

zażalenia powodów na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 19 listopada 2008 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd drugiej instancji, postanowieniem wydanym na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., odrzucił jako niedopuszczalną skargę kasacyjną powodów w sprawie o zniesienie służebności drogowej. Uznał, że w skardze wskazano kwotę 1000 zł jako określającą wartość przedmiotu zaskarżenia, a zatem poniżej minimalnego progu przesądzającego o dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawie o prawa majątkowe, określonego w art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c. kwotą 50.000 zł.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powodowie wywodzą, że sprawa o zniesienie służebności gruntowej jest sprawą o ukształtowanie prawa, a zatem o dopuszczalności w niej skargi kasacyjnej nie decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia. Żalący podkreślają w uzasadnieniu zażalenia, że sprawa o zniesienie służebności gruntowej nie jest ani sprawą o świadczenie, ani sprawą o zasądzenie lecz sprawą o ukształtowanie prawa własności, a zatem wartość przedmiotu zaskarżenia nie może decydować o dopuszczalności skargi kasacyjnej w takiej sprawie. Zakwalifikowanie przed Sąd Okręgowy tej sprawy, jako sprawy o prawa majątkowe narusza art. 321 k.p.c. i art. 193 k.p.c., bo zmienia powództwo o zniesienie służebności na powództwo o zasądzenie lub świadczenie, wbrew treści pozwu, wywodzą żalący.

Żalący wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie, a zaskarżone nim orzeczenie wydane zostało zgodnie z obowiązującym prawem.

Chybiona jest argumentacja żalących polegająca na odwołaniu się do stanowiska Sądu Najwyższego zaprezentowanego w postanowieniu z dnia 29 października 1997 r., III CZ 72/97 (OSNC 1998/3/51). Orzeczenie to wydane zostało pod rządem odmiennego stanu prawnego, w którym o dopuszczalności ówczesnej kasacji rozstrzygała wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach o świadczenie.

Tymczasem, w obowiązującym i znajdującym zastosowanie w niniejszej sprawie stanie prawnym, o dopuszczalności skargi kasacyjnej przesądza z mocy art. 398² § 1 k.p.c. wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach o prawa majątkowe. W orzecznictwie przyjmuje się, że sprawą o prawa majątkowe jest sprawa, w której zgłoszone żądanie zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron (zob. np. postanowienie SN z dnia 6 października 2006 r., V CZ 67/06, niepubl.). W konsekwencji sprawą o prawa majątkowe jest także sprawa o ustalenie czy ukształtowanie prawa, jeśli zgłoszone w niej żądanie zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron (postanowienie SN z dnia 11 lipca 2001 r., IV CZ 1 08/01, niepubl.).

Wbrew stanowisku żalących należy przyjąć, że sprawa o zniesienie służebności gruntowej (służebności drogi koniecznej), rozpoznawana w postępowaniu procesowym (wyrok SN z dnia 20 marca 1969 r., III CRN 464/88, OSNC 1969/12/230), należy do kategorii „spraw o prawa majątkowe” w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. Jej istotą jest bowiem zniesienie istniejącego, majątkowego, ograniczonego prawa rzeczowego, obciążającego nieruchomości powodów, przy czym bez znaczenia jest okoliczność, że w danej sprawie mogło dojść do wydania wyroku kształtującego. W aktualnym stanie prawnym sprawami o prawa majątkowe mogą być sprawy o świadczenie, o ustalenie, a także o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego (por. postanowienie SN z dnia 17 lipca 2003 r., III CZ 57/03, niepubl.).

Ponieważ jest okolicznością bezsporną, że wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej powodów określona została niższą kwotą aniżeli minimalny próg przesądzający w art. 398² § 1 k.p.c. o dopuszczalności skargi kasacyjnej, przeto zasadnie Sąd drugiej instancji orzekł o odrzuceniu tego środka zaskarżenia.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.